នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ព័ត៌មានពិស្តារនៃការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ	:	០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជសដ
ដាក់ទៅ	:	អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
ថ្ងៃដាក់	:	ថ្ងៃទី០៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១
ភាគីអ្នកដាក់	:	សហព្រះរាជអាជ្ញា
ភាសាដើម	:	អង់គ្លេស

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 04-Nov-2011, 15:30
CMS/CFO: Uch Arun

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ប្រភេទឯកសារដែលស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: សាធារណៈ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារកំណត់ដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង: សាធារណៈ/Public

ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ:

ការពិនិត្យឯកសារបណ្ដោះអាសន្នឡើងវិញ:

ឈ្មោះមន្ត្រីដែលបានពិនិត្យ:

ហត្ថលេខា:

សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា
សុំឲ្យបញ្ជាក់ពីវិសាលភាពនៃសវនាការដំបូង

អ្នកដាក់ឯកសារ:

សហព្រះរាជអាជ្ញា:
លោកស្រី ជា លាង
លោក Andrew CAYLEY

អ្នកទទួលឯកសារ:

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង:
ចៅក្រម និល ណុន, ប្រធាន
ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT
ចៅក្រម យ៉ា សុខន
ចៅក្រមJean-Marc LAVERGNE
ចៅក្រម យូ ឧត្តរា

សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី:
ពេជ អង្គ
Elisabeth SIMONNEAU FORT

ចម្លងជូន:

ជនជាប់ចោទ:
នួន ជា
អៀង សារី
អៀង ធីរិទ្ធ
ខៀវ សំផន

មេធាវីការពារក្ដីជនជាប់ចោទ:
លោក សុន អរុណ
លោក Michiel PESTMAN
លោក Victor Koppe
លោក អាង ឧត្ដម
លោក Michael G.KARNAVAS

លោក ផាត់ ពៅស៊ាង
កញ្ញា Diana ELLIS QC
លោក សរ ស្វូវ៉ាន
លោក Jacques VERGÈS

I. សំណើ

១. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ថ្មីៗនេះបានធ្វើគោលគម្រោងស្តីពីវិសាលភាពនៃសវនាការដំបូង នៅក្នុងសំណុំរឿងលេខ០០២ តាមរយៈដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់ខ្លួន ដោយអនុលោមតាមវិធាន៨៩ស្ទួនពីរ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ("ដីកាបំបែកដំណើរការនីតិវិធី")[1] ចុះថ្ងៃទី២២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១១, សេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនទៅលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ អំពីលក្ខខណ្ឌនានានៃដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ("សេចក្តីសម្រេចបំបែកដំណើរការនីតិវិធី")[2] និងដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានចោទប្រកាន់ និងសវនាការលើអង្គសេចក្តីនៃសំណុំរឿង ០០២ ("ដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទ")[3] ។ ដូចមានហេតុផលនានារៀបរាប់នៅខាងក្រោមនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមស្នើឱ្យ អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងធ្វើការបញ្ជាក់ពីវិសាលភាពនៃសវនាការដំបូង និងបន្ទាប់មកទៀត វិសាលភាពនៃការអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការសាកសួរ និងការទទួលយកភស្តុតាង ។

២. ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងវិសាលភាពជាសក្តានុពលនៃសវនាការដំបូង កថាខណ្ឌទី៥, ៦ និង ៧ នៃដីកាបំបែកដំណើរការនីតិវិធី និង កថាខណ្ឌទី១២ នៃ សេចក្តីសម្រេចបំបែកដំណើរការនីតិវិធី បានសរសេរដូចតទៅនេះ៖

> *៥. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីដើម្បីជាប្រយោជន៍នៃយុត្តិធម៌។ បន្ថែមពីលើចំណុចនានាដូចបានរៀបរាប់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើ ការជំនុំជម្រះដំណាក់កាលដំបូង លើសំណុំរឿង ០០២ នេះ រួមមាន៖*
>
> *ក) ការចោទប្រកាន់លើអង្គហេតុ ដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះទាក់ទងនឹងការផ្លាស់ទីលំនៅប្រជាជន នៅក្នុងដំណាក់កាលទី១ និងដំណាក់កាលទី២។*
>
> *ខ) ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ រួមមាន ការធ្វើមនុស្សឃាត ការសម្លាប់រង្គាល ការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ (លើកលែងដោយហេតុផលសាសនា) ការជន្លៀស*

---

[1] **E124** ដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី អនុលោមតាមវិធាន៨៩ស្ទួនពីរ នៃវិធានផ្ទៃ, ថ្ងៃទី២២ កញ្ញា ២០១១, ("ដីកាបំបែកដំណើរការនីតិវិធី")។

[2] **E124/7** សេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនទៅលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ អំពីលក្ខខណ្ឌនានានៃដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (ឯកសារ **E124/7**) និងសំណើសុំពាក់ព័ន្ធនានា ព្រមទាំងឧបសម្ព័ន្ធ, ថ្ងៃទី១៨ តុលា ២០១១, ("សេចក្តីសម្រេចបំបែកដំណើរការនីតិវិធី") ។

[3] **E131** ដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានចោទប្រកាន់ និងសវនាការលើអង្គសេចក្តីនៃសំណុំរឿង ០០២, ថ្ងៃទី១៨ តុលា ២០១១ ។

ដោយបង្ខំ និងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ (ដោយហេតុថា អង្គហេតុទាំងនេះពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្លាស់ទីលំនៅប្រជាជន នៅក្នុងដំណាក់កាលទី១ និងដំណាក់កាលទី២)។

៦. នៅក្នុងដំណាក់កាលណាមួយក៏បាន អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអាចសម្រេចដាក់បញ្ចូលបន្ថែមនូវផ្នែកផ្សេងៗទៀតនៃដីកាដំណោះស្រាយនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ប្រសិនបើសិទ្ធិដែលត្រូវទទួលបានការការពារខ្លួន ត្រូវបានផ្តល់ជូននូវឱកាសក្នុងការរៀបចំការការពារបានប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព ហើយនិងភាគីនានាត្រូវបានជូនដំណឹងក្នុងរយៈពេលសមស្រប។ នៅពេលបញ្ចប់ការជំនុំជម្រះលើកដំបូងនេះ អង្គជំនុំជម្រះនឹងចេញសាលក្រមពាក់ព័ន្ធនឹងការចោទប្រកាន់ទាំងនេះដោយផ្តន្ទាទោសសមស្រប ប្រសិនបើរកឃើញថាមានពិរុទ្ធភាព។

៧. អង្គហេតុពាក់ព័ន្ធនឹងសហករណ៍ ការដ្ឋាន មន្ទីរសន្តិសុខ កន្លែងសម្លាប់មនុស្ស ឬអង្គហេតុពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្លាស់ទីលំនៅប្រជាជននៅក្នុងដំណាក់កាលទី ៣ នឹងមិនត្រូវបានលើកយកមកដេញដោលនៅក្នុងការជំនុំជម្រះលើកដំបូងនេះទេ។ លើសពីនេះទៀត បទចោទប្រកាន់ទាំងអស់ ដូចជា បទប្រល័យពូជសាសន៍ ការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញដោយមូលហេតុសាសនា ដែលជាឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ និងការបំពារបំពានធ្ងន់ធ្ងរលើអនុសញ្ញាទីក្រុងហ្សឺណែវ ឆ្នាំ១៩៤៩ ត្រូវទុកដើម្បីលើកយកទៅដេញដោលនៅដំណាក់កាលនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្រោយៗទៀតនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២[4]។

១២. នៅក្នុងដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់ខ្លួន អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមិនបានបដិសេធចោលនូវលទ្ធភាពនៃការដាក់បញ្ចូលការចោទប្រកាន់ ឬបទចោទបន្ថែមនៅក្នុងការជំនុំជម្រះដំណាក់កាលដំបូងក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ឡើយ នៅពេលដែលកាលៈទេសៈអនុញ្ញាត។ ទោះបីជាអង្គជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់នូវការចង្អុលបង្ហាញរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងសំណើសុំ របស់ខ្លួនអំពីបញ្ហាបន្ថែមដែលអាចមាន សម្រាប់ដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងការជំនុំជម្រះដំណាក់កាលដំបូង ហើយអង្គជំនុំជម្រះត្រូវបានណែនាំដោយការយល់ឃើញរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាថា ជាការចោទប្រកាន់ជាអាទិភាពសម្រាប់ធ្វើការពិចារណាក្នុងអំឡុងដំណាក់កាលនៃការជំនុំជម្រះក្រោយៗទៀតក៏ដោយ ក៏អង្គជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា ពុំមានមូលដ្ឋានក្នុងការពិចារណាឡើងវិញលើដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់ខ្លួននៅដំណាក់កាលនេះឡើយ [កំណត់សម្គាល់ជើងទំព័រត្រូវបានលុបចោល] ។

៣. ដើម្បីធានាថា កុំឲ្យសហព្រះរាជអាជ្ញា និងភាគីនានាមានការភាន់ច្រឡំទាក់ទងទៅនឹងវិសាលភាពនៃសវនាការដំបូង សហព្រះរាជអាជ្ញា សូមស្នើឲ្យ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងធ្វើការបញ្ជាក់ថា

---

[4] ដីកាបំបែកដំណើរការនីតិវិធី, កំណត់សម្គាល់ខាងលើ លេខ១, ត្រង់កថាខណ្ឌទី ៥-៧ ។

កថាខណ្ឌទី៧ នៃដីកាបំបែកដំណើរការនីតិវិធី តាមវិធីណាមួយក៏ដោយ មិនកម្រិតឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលបានយោងនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី៦ ក្នុងការដាក់បញ្ចូលនូវការចោទប្រកាន់ ឬបទចោទនៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ជាការបន្ថែមទៅនឹងការចោទប្រកាន់ ឬ បទចោទដែលបានកំណត់អត្តសញ្ញាណរួចហើយនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី៥ នៃដីកាបំបែកដំណើរការនីតិវិធី នៅក្នុងសវនាការដំបូង នោះឡើយ[5] ។

៤. ចំពោះវិសាលភាពនៃការចោទសួរដេញដោលដែលអាចអនុញ្ញាតឲ្យបានអំពីគោលនយោបាយចំនួនប្រាំដែលបង្កើតជាសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម និងអំពីតួនាទីនិងការចូលរួមរបស់ជនជាប់ចោទនៅក្នុងគោលនយោបាយទាំងប្រាំនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញា សូមស្នើឲ្យធ្វើការបំភ្លឺបន្ថែមទៀត។ សេចក្តីសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីមានខ្លឹមសារដូចខាងក្រោមនេះ៖

> *១១. ដែលបន្តទៀតថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង នៅក្នុងផ្នែកដំបូងៗគេនៃសវនាការ និងផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើ**តួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវ** របស់ជនជាប់ចោទទាក់ទងទៅនឹង**រាល់គោលនយោបាយទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះទាំងមូល** ក៏ប៉ុន្តែនឹងផ្តល់នូវសេចក្តីលំអិតនៃការពិចារណាអំពីអង្គហេតុនៅក្នុងសវនាការលើកដំបូង ជាសំខាន់ទៅលើចំណុចពិសេសនៃដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះដែលមានផលប៉ះពាល់ជាក់ស្តែងទៅដល់ជនរងគ្រោះគ្រប់គ្នាទាំងអស់នសរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ(គឺបានន័យថាការផ្លាស់ទីលំនៅរបស់ប្រជាជននៅក្នុងដំណាក់កាលទីមួយនិងទីពីរ)[6] ។*

៥. ឧបសម្ព័ន្ធដែលភ្ជាប់ជាមួយនឹងដីកាសំរេចនេះ "រាយជាបញ្ជីអំពីកថាខណ្ឌ និងផ្នែកនានានៃដីកាដំណោះស្រាយដែលទាក់ទងទៅនឹងសវនាការជំនុំជម្រះក្តីលើកដំបូងលើសំណុំរឿងលេខ ០០២" នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី១ ដែលមានចំណងជើងថា "ការរកឃើញនានាខាងអង្គហេតុ" ដែលនៅក្នុងអនុកថាខណ្ឌទី(vi) និងទី(vii) ដែលមានខ្លឹមសារថា៖

> ***(vi)*** *រកឃើញនានាខាងអង្គហេតុទាក់ទងនឹងសហកមកមឧក្រិដ្ឋកម្មរួម(១៥៦-១៥៩)។ និង*
>
> ***(vii)*** *គោលនយោបាយដូចដែលបានអនុវត្ត(១៦០-១៦៥) (ទាំងអស់គឺកំរិតត្រឹមតែការផ្លាស់ទៅលំនៅរបស់ប្រជាជនដែលនៅក្នុងដំណាក់កាលទីមួយ និងទីពីរប៉ុណ្ណោះ)។*

---

[5] សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ កសព, កំណត់សម្គាល់ខាងលើ លេខ២, កថាខណ្ឌទី ១២ ។

[6] សេចក្តីសំរេចលើសំណើរបស់ កសព កំណត់សំគាល់ទី២ *ខាងដើម* កថាខណ្ឌទី១០។

៦. លើសពីនេះ នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធដដែលនេះ នៅបន្ទាត់ចុងក្រោយបង្អស់នៃកថាខណ្ឌទី៣ដែលមានចំណងជើងថា "តួនាទីរបស់ជនជាប់ចោទ" ដែលជាប់ទាក់ទងទៅនឹងជនជាប់ចោទ មានខ្លឹមសារដូចខាងក្រោមនេះ[7]៖

> ការចូលរួមនៅក្នុងគោលបំណងរួម ***(គឺកំរិតត្រឹមតែការផ្លាស់ទីលំនៅរបស់ប្រជាជន*** *ដែលនៅក្នុងដំណាក់កាលទីមួយ និងទីពីរប៉ុណ្ណោះ)*។

៧. ការបំភ្លឺមួយចំនួនត្រូវបានផ្តល់ ក្នុងនាមជាវិសាលភាពដែលអាចអនុញ្ញាតឱ្យបាននៃការសួរដេញដោលតាមការទាញហេតុផលដែលបានធ្វើកាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១១ នៅក្នុងដីកាសំរេចស្តីពីការកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃការបើកសវនាការរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលនៅក្នុងនោះបានសំរេចថា៖

> ...នៅពេលដែលដីកាសំរេចស្តីការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១១ (ឯកសារលេខE124) ដែលបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីដាច់ដោយឡែកពីគ្នាឱ្យទៅជាការសវនាការជំនុំជម្រះក្តីតូចៗជាងនេះ ***ត្រូវបានគេគិតទុកថាសវនាការលើកដំបូងនេះនឹងផ្តល់នូវមូលដ្ឋានគ្រឹះទូទៅមួយសំរាប់គ្រប់វាលបទចោទប្រកាន់ទាំងអស់*** *ដែលរួមទាំងបទចោទនានាដែលនឹងត្រូវសួរដេញដោលនៅពេលនៅពេលក្នុងសវនាការក្រោយៗទៀតផង*[8] ។

៨. សូមស្នើឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបញ្ជាក់ថា៖ (១) គោលនយោបាយទាំងប្រាំនេះ ដែលបង្កើតបានជាគោលបំណងរួមនៃសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួមហើយនិងតួនាទី និងការចូលរួមរបស់ជនជាប់ចោទនៅក្នុងគោលនយោបាយទាំងនេះគឺជាបញ្ហាជាក់ស្តែងនៅក្នុងសវនាការលើកដំបូង។ និង (២) ហើយថាបញ្ហាទាំងនេះ ដែលតម្រូវឱ្យមានការសួរដេញដោល ដែលជាសក្ខីភាពដែលសំដៅផ្តោះទៅរកកំរិតដែលតម្រូវឱ្យមាន ដែលអាស្រ័យហេតុនេះ ត្រូវមានការសួរដេញដោល និងការទទួលយកនូវភស្តុតាងជាឯកសារ។ សូមគោរពជូនជាសេចក្តីសន្និដ្ឋានថា ការកំណត់សំរេចជាស្ថាពរជាមុនមួយអំពីការធ្វើសវការលើបញ្ហាទាំងពីរនេះគឺជាការចាំបាច់ណាស់ ប្រយោជន៍ដើម្បីសំរេចឱ្យបាននូវគោលដៅនានារបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដែលទាក់ទងទៅនឹងដីកាសំរេចស្តីពីការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ជាពិសេស និងដើម្បីសំរេចឱ្យបាននូវវិធីសាស្ត្រនានាជាច្រើននៃការធ្វើសវនាការទៅលើការចោទប្រកាន់លើជនជាប់ចោទទាំងនេះ ជាទូទៅ។

---

[7] ឯកសារលេខ E124/7.1, ឧបសម្ព័ន្ធ: បញ្ជីរាយអំពីថាខណ្ឌ និងផ្នែកនានានៃសដីកាដំណោះស្រាយដែលទាក់ទងនឹងសវនាការជំនុំជម្រះក្តីលើកដំបូងនៅក្នុងសំណុំរឿងលេខ ០០២, ចុះថ្ងៃទី១៨ តុលា២០១១, ត្រង់ទំព័រទី១ ។

[8] **E131** ដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានចោទប្រកាន់ និងសវនាការលើអង្គសេចក្តីនៃសំណុំរឿង ០០២, ថ្ងៃទី១៨ តុលា ២០១១ (សង្កត់ន័យបន្ថែមដោយ ***អក្សរដិតក្រាស់***) ។

៩. ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃអត្ថបទនៃសេចក្តីសំរេចស្តីពីការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី និងដីកាសំរេចស្តីពីការកំណត់កាលបរិច្ឆេទសំរាប់ការបើកសវនាការ គឺហាក់ដូចជាថាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមានបំណងចង់ឲ្យគោលនយោបាយទាំងប្រាំ និងការចូលរួមរបស់ជនជាប់ចោទនៅក្នុងគោលនយោបាយទាំងនេះក្លាយទៅជាបញ្ហាជាក់ស្តែងនៅក្នុងសវនាការជំនុំជម្រះក្តីលើកដំបូង ដែលតម្រូវឲ្យមានភស្តុតាង។ ក៏ប៉ុន្តែមកដល់ត្រង់ចំណុចនេះ គឺវាច្បាស់ណាស់ថាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមិនបានសំរេចអំពីថា ប្រសិនបើមានការចោទប្រកាន់ ឬបទចោទនានាបន្ថែមទៀតនោះ គឺនឹងត្រូវដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងសវនាការលើកដំបូងបន្ថែមពីលើការរកឃើញនានាអំពីឧក្រិដ្ឋកម្មផ្សេងទៀត ក្រៅពីការផ្លាស់ទីលំនៅរបស់ប្រជាជននៅក្នុងដំណាក់កាលទីមួយនិងដំណាក់កាលទីពីរ ដែលទាក់ទងទៅនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយដែលត្រូវបានផ្តល់អត្តសញ្ញាណនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី៦នៃដីកាសម្រេចស្តីពីការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។

១០. ច្បាស់ណាស់ថា ជាការសំខាន់ដែលគោលនយោបាយទាំងប្រាំនៃសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម និងតួនាទីនិងការចូលរួមប្រព្រឹត្តិរបស់ជនជាប់ចោទនៅក្នុងសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួមនេះ ត្រូវបានពិនិត្យឲ្យបានជិតដល់នៅក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនៃសវនាការដំបូងនេះដើម្បីអនុញ្ញាតឲ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងរក្សានូវមតិរបស់ខ្លួនក្នុងការបញ្ចូលបទចោទបន្ថែម ។ ការខកខានមិនបានធ្វើដូច្នេះ នឹងមានន័យថាប្រសិនបើអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បញ្ចូលបទចោទបន្ថែមនៅពេលណាមួយនាពេលក្រោយមកក្នុងពេលសវនាការនេះ ភស្តុតាងដែលមានក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនៃសវនាការទំនងជាមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការភ្ជាប់ជនជាប់ចោទទៅនឹងអង្គហេតុដែលបានអះអាងចោទប្រកាន់ ចំពោះបទចោទទាំងនោះទេ ។ ដោយហេតុថា វាជាគោលនយោបាយដែលជាប់ទាក់ទងនឹងអង្គហេតុចោទប្រកាន់ទាំងនោះ និងតួនាទីនិងការចូលរួមប្រព្រឹត្តរបស់ជនជាប់ចោទនៅក្នុងគោលនយោបាយទាំងនោះ ដូច្នេះនេះគឺជាការផ្តល់នូវការភ្ជាប់នេះ ។

១១. សហព្រះរាជអាជ្ញាបានកត់សម្គាល់បន្ថែមទៀតថា មានសាក្សីជាច្រើនដែលគេអាចកោះហៅដើម្បីផ្តល់សក្ខីកម្មពាក់ព័ន្ធនឹងគោលនយោបាយទាំងប្រាំ មានការដឹងឮពីការអនុវត្តនូវគោលនយោបាយទាំងនោះទាក់ទងទៅនឹងការចោទប្រកាន់ ឬបទចោទផ្សេងៗទៀត (ជាឧទាហរណ៍ ទាក់ទងទៅនឹងមន្ទីរសន្តិសុខ ការដ្ឋាន និង សហករណ៍នានា) ដែលបច្ចុប្បន្នេះស្ថិតនៅក្រៅពីវិសាលភាពនៃសវនាការដំណាក់កាលដំបូង ដោយយោងទៅតាមដីកាបំបែកដំណើរការនីតិវិធី ។ សហព្រះរាជអាជ្ញា សូមស្នើសុំឲ្យមានការបញ្ជាក់ពីអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងថា តើសហព្រះរាជអាជ្ញាអាចសួរសំណួរដល់សាក្សីទាំងនេះអំពីអង្គហេតុទាំងអស់ដែលពួកគាត់បានដឹងឮទាក់ទងទៅនឹងការលើកឡើងចោទប្រកាន់នៅក្នុងដីកាដំណោះស្រាយបានដែរឬទេ ។ ការណ៍នេះនឹងការពារកុំឲ្យចាំបាច់កោះហៅសាក្សីទាំងនេះជាថ្មីម្តងទៀត បើមានការបន្ថែមការចោទប្រកាន់ ឬបទចោទនានានៅពេលក្រោយណាមួយនៃសវនាការនេះ ឬជាសក្តានុពលនៅក្នុងសវនាការលើកក្រោយៗ ។

១២. ដើម្បីថែរក្សាគោលដៅរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ក្នុងការធានាចំពោះសវនាការប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពជាបន្តបន្ទាប់នាពេលក្រោយមក ជាពិសេសគោលដៅក្នុង *"ការផ្តល់ឲ្យមាននូវមូលដ្ឋានគ្រឹះជាទូទៅមួយចំពោះគ្រប់បទចោទទាំងអស់ រួមទាំង បទចោទដែលនឹងត្រូវដេញដោលនៅក្នុងសវនាការនាពេលក្រោយមក"*[9] ការដាក់បញ្ចូលនូវការសួរដេញដោលចំពោះគោលនយោបាយ ទាំងប្រាំនេះ និងការចូលរួមប្រព្រឹត្តរបស់ជនជាប់ចោទ នៅក្នុងគោលនយោបាយនេះ គឺជាការចាំបាច់ ។ គ្មានមូលដ្ឋានគ្រឹះណាដែលមានប្រសិទ្ធិភាព និងជាក់ស្តែងដូច្នេះអាចនឹងមានសម្រាប់សវនាការនាពេលក្រោមមកឡើយ ប្រសិនបើគេគ្មានការដេញដោលឲ្យបានពេញលេញអំពីបញ្ហាទាំងនេះនៅក្នុងសវនាការបូងនេះ ។

១៣. ហេតុដូច្នេះ សូមស្នើថា បើមានភាពមិនស៊ីសង្វាក់ជាមួយគ្នានឹងអត្ថបទនេះនៃតាមសេចក្តីសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី និងដីកាសម្រេចរៀបចំសវនាការ និងអត្ថបទនៃឧបសម្ព័ន្ធភ្ជាប់នឹងសេចក្តីសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនោះ ត្រូវតែដោះស្រាយយកតាមសេចក្តីសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី និងដីកាសម្រេចរៀបចំសវនាការ ។ ប៉ុន្តែ បើសិនជាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងគ្មានបំណងសួរដេញដោលពីគោលនយោបាយទាំងប្រាំនេះទេ ក្រៅពីការជម្លៀសដោយបង្ខំ និងតួនាទីនិងការចូលរួមប្រព្រឹត្តរបស់ជនជាប់ចោទនៅក្នុងគោលនយោបាយទាំងនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមស្នើឲ្យស្តាប់សវនាការសាក្សីចំនួន៦៥រូបដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលា មានបំណងកោះហៅមកបំភ្លឺក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនៃសវនាការដំបូងនេះ ដើម្បីគេអាចដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានពាក់ព័ន្ធនឹងតម្លៃភស្តុតាងរបស់វា សម្រាប់ការបញ្ជាក់អំពីបញ្ហាជាក់ស្តែងក្នុងសវនាការដំបូង ។ សំណើនេះត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងដើម្បីជួយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក្នុងការធានាថា សវនាការដំបូងមានទាំងភាពត្រឹមត្រូវយុត្តិធម៌ផង និងប្រព្រឹត្តទៅបានឆាប់រហ័សផង ។

II. សំណងជួសជុលដែលស្នើឡើង

១៤. អាស្រ័យមូលហេតុដូចដូចបានលើកឡើងខាងលើនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមស្នើដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង៖

(ក) បញ្ជាក់ថា កថាខ័ណ្ឌទី៧ នៃដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី មិនត្រូវបានកម្រិតដោយកថាខ័ណ្ឌទី៧ ទោះក្នុងករណីណាក៏ដោយ និងថាអាស្រ័យហេតុដូច្នេះ ជនជាប់ចោទ និងភាគីនានាត្រូវបានជូនដំណឹងថា បទចោទណាមួយដែលមាននៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ត្រូវបានធ្វើសវនាការនៅក្នុងសវនាការដំបូង ។

---

[9] *ក្នុងឯកសារដដែលដូចខាងលើ ។*

(ខ) បញ្ជាក់ថា គោលនយោបាយទាំងប្រាំនៃសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួមដូចបានចោទប្រកាន់នៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ និងតួនាទី និងការចូលរួមប្រព្រឹត្តរបស់ជនជាប់ចោទនៅក្នុងគោលនយោបាយទាំងនេះ គឺជាអង្គហេតុជាក់ស្តែងពិតប្រាកដទាំងអស់ដែលតម្រូវឲ្យមានការបញ្ជាក់នៅក្នុងសវនាការដំបូង ។

(គ) បំភ្លឺថាតើសាក្សីនានាអាចនឹងត្រូវបានសួរដេញដោលអំពីការអនុវត្តន៍គោលនយោបាយទាំងប្រាំនេះដែរឬទេ ទាក់ទងនឹងបទចោទផ្សេងទៀតដែលមាននៅក្នុងដីកាដំណោះស្រាយដែលមិនបាននគ្របដណ្តប់នៅក្នុងដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនាពេលនេះ ។ និង

(ឃ) បើសិនអង្គជំនុំជម្រះសម្រេច មិនបញ្ចូលគោលនយោបាយនៃសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួមទាំងប្រាំ និងតួនាទីរបស់ជនជាប់ចោទនៅក្នុងគោលនយោបាយទាំងនេះទេ សូមឲ្យអញ្ជើញសហព្រះរាជអាជ្ញា និងភាគីនានាឲ្យធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាបន្ទាន់ អំពីបញ្ជីសាក្សីដែលមានស្រាប់សម្រាប់ដំណាក់កាលដំបូងនៃសវនាការ ។

១៥. សហព្រះរាជអាជ្ញាសន្និដ្ឋានថា ការបញ្ជាក់បំភ្លឺដូចនេះ ពេលនេះនឹងបញ្ចៀសបាននូវការពន្យារពេលសវនាការលើអង្គសេចក្តី និងធានាថាការរៀបចំសវនាការរបស់ភាគីនានាកាន់តែជ្រាបច្បាស់ថែមទៀត ហេតុដូច្នេះរួមចំណែកធ្វើឲ្យសវនាការមួយកាន់តែមានប្រសិទ្ធិភាព និងកាន់តែឆាប់រហ័ស ៕

កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា
ថ្ងៃទី០៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១	**លោកស្រី ជា លាង** សហព្រះរាជអាជ្ញា	ភ្នំពេញ	[signature]
	លោក Andrew CAYLEY សហព្រះរាជអាជ្ញា		[signature]